

Verrot Kapot!

BASISPLAN vakgerichte doelen

titel	Verrot kapot!
groep	7 – 8
onderwerp	ruïne, verval, bouwwerk, forten, kastelen, kerken, tempels, archeologie, ontdekken
vlak/ruimtelijk beeldaspect	vlak textuur (stofuitdrukking), kleur (licht/donker), compositie (geordend/chaotisch)
materiaal/techniek	tekenen met o.i.inkt en ecoline
type les	voorstelling
vakgebied	geschiedenis

Opdracht

De beeldende probleemstelling

Teken een ruïne met o.i.inkt en ecoline waarbij je gebruik maakt van texturen en licht en donker zodat de ruïne er oud en overwoekerd uitziet.

Betekenis

De kdn weten dat:

- gebouwen vervallen en kapot gaan naarmate ze ouder worden en niet worden onderhouden
 - ruïnes: kastelen, forten, kerken en andere grote gebouwen tot de verbeelding van de mens spreken
 - ruïne gebouwen zijn met een markante geschiedenis
- Associaties: Kinderen maken vaak kastelen en spelen daarmee.

Vorm

De kdn passen stofuitdrukking toe, ze laten de texturen van de verschillende materialen zien: steen, hout, rots, dakpannen, ramen enz.
Ze gebruiken licht/donker contrast om het onderscheid van binnen en buiten te tonen en de ruimtelijkheid van de voorwerpen te accentueren.
Ze maken gebruik van het begrip: orde en chaos. In een ruïne worden strakke onderdelen afgewisseld met chaotische onderdelen.

Materiaal

Stevig tekenpapier A5 of iets groter*, o.i.inkt, ecoline, kroontjespennen, penselen, potjes water, tissues, kranten

Beschouwing

De kdn zien dat:

- er veel soorten ruïnes bestaan, per cultuur verschillend
- ruïnes bestaan uit geordende en chaotisch, vervallen, afgebokkelde delen
- de textuur van de verschillende materialen allemaal van elkaar verschillen
- dat ruimte gesuggereerd kan worden door licht en donker contrasten

Werkwijze

De kinderen weten:

- dat je voor een schets lichte hoofdlijnen met potlood aanbrengt
- dat je niet te hard op een kroontjespen moet drukken
- dat je niet te veel inkt op de pen moet doen, dan krijg je vlekken
- dat je met pen en inkt op verschillende manieren kan tekenen: lijntjes dik en dun, stipjes, streepjes, kronkeltjes.

Onderzoek

De kdn onderzoeken:

- hoe je met verschillende technieken een textuur kan nabootsen
- hoe je een gebouw een kapot, ingestort uiterlijk kan geven
- hoe je per ongeluk ontstane vlekken en spetters kan opnemen in de tekening
- hoe je door arcering lichte en donkere vlekken kan maken

LESFASSEN een korte handleiding

organisatie

Kranten en tissues klaarleggen. Kroontjesspennen controleren op inktklodders en zonodig verwijderen. Potjes water klaar laten zetten. O.i.inktpotjes op tissues in het midden op de tafeltjes zetten!

oriëntatiefase

introduceren

Vertel een geschiedkundig verhaal waar ook gebouwen in voorkomen: Griekse tempels, Romeinse villa's, tempels van Azteken of Inca's, Egyptische piramides, Middeleeuwse kerken. Door omstandigheden zijn de steden vervallen, kapotgegaan en verlaten... her en der zijn nog ruines over. Zie ook introductietekst.

informereren

Vertel dat er veel oude gebouwen zijn. Veel gebouwen restaureren wij maar sommige laten we oud en vervallen. Dat zijn ruines. Ruines vertellen iets over 'ons' verleden: zo zag het eruit. En dit is er nog van over. We vinden het mooi om ernaar te kijken en te denken hoe het toen was. Vragen: *Hoe zie je dat het grote en indrukwekkende gebouwen zijn geweest? Zijn ze allemaal van hetzelfde materiaal gemaakt? Wat is er kapot en wat niet? Waaraan zie je dat? Worden de gebouwen nog gebruikt? Hoe zie dat?* (Kenmerken van ruines zijn: ingestorte delen, geen dak, begroeiing op en rond gebouw, gaten, kapotte duren, verrot hout, verbrand, scheefgezakt, gescheurd, onregelmatige delen, chaos t.o.v. hele en geordende onderdelen). *Hoe komt het dat het hier binnen dit gebouw donkerder is dan buiten?* Bespreek het licht/donkereffect en dat er binnen en buitenruimten zijn. Daardoor lijken de gebouwen groot en ruimtelijk. Bespreek ook dat je materialen met schaduwen en donkere vlekken ruimtelijk laat lijken. Voorkant, zijkant, boven- en onderkant krijgen een andere toon omdat het licht er anders opvalt.

instrueren

Uit welke materialen bestaan deze ruines? Wijs 4 verschillende aan? Wie ziet er nog meer? Hoe zie je dat het steen, hout, ijzer is? Elk materiaal heeft een andere textuur. Dat is een duur woord voor de huid, oppervlak van het materiaal. Materiaal kan ruw, glad, brokkelig, stekelig, gegroefd, harig zijn. Dat zie je maar je weet ook hoe het aan kan voelen.

Wij gaan ruines tekenen. De vorm van het gebouw, dat vroeger grootst en indrukwekkend was, mag je zelf bepalen maar het moet er oud en vervallen uitzien. Je moet dus de textuur, het uiterlijk van het materiaal tekenen. Je tekent met o.i.inkt en kroontjespen. Daarmee kan je veel effecten maken. Toon de verschillende effecten die je met o.i.inkt kan maken. Zie ook Bevokaart: Pen en Inkt.

Schrijf de werkwijze op het bord en licht toe:

- schets eerst de hoofdvorm van de ruïne, wissel hele en kapotte delen af
- werk de tekening uit met o.i.inkt en breng textuur aan
- verdun inkt met water en penseel en breng licht/donker accenten aangeven om ruimtelijkheid te benadrukken
- voeg kleur toe

uitvoeringsfase	Let op dat de kinderen de ruïne niet te klein tekenen. Laat ze niet te lang met potlood schetsen. Het gaat alleen om de hoofdvormen. Wijs kinderen op een afwisseling van regelmaat en orde ten opzichte van chaotische en kapotte delen. Stimuleer het uitproberen van texturen op een proefvelletje en laat ze verschillende technieken in hun tekening opnemen. Stimuleer ook het aanbrengen van licht/donker effecten. Wijs ze erop dat vlekken kunnen worden opgenomen in de tekening. Het is tenslotte een ruïne.
nabeschouwingfase	Presenteer de tekeningen op een rustige achtergrond. Bespreek met behulp van de volgende vragen: Wijs eens een tekening die je heel bijzonder vindt. <i>Wat vind je er bijzonder aan?</i> Kijk eens goed naar alle tekeningen. <i>In welke tekening zie jij een techniek die jijzelf niet hebt gebruikt? Welk gebouw ziet er nu nog groots en indrukwekkend uit? Waar zie je heel veel licht donker in de tekening? Hoe is dat gedaan? Waar zie je dat de ruines uit veel verschillende materialen zijn gemaakt? Welk gebouw is nog het meeste heel of vervallen?</i> Je hebt nu heel goed naar alle tekeningen gekeken. <i>Wat zou je anders doen bij het maken van een nieuwe tekening?</i>
accenten of opmerkingen	* Tekenen van texturen met o.i.inkt is een intensief werk. Maak daarom het formaat van het tekenpapier niet te groot. Kdn gaan dan snel krassen i.p.v. texturen tekenen. Laat ze daarop bij A4 papier eerst een dikke rand tekenen (liniaaldikte).

ANP - Oud gebouw ontdekt in verlaten dal.

Van onze verslaggever.

Bij een stevige wandeling in het heuvelachtige landschap in... is een groepje wandelaars verdwaald. Na een lange en uitputtende zoektocht hebben ze op eigen kracht de bewoonde wereld bereikt. Uit hun verhalen is op te maken dat ze, in een tot op heden onbekend dal, een groot en imposant bouwwerk hebben gezien. Het gebouw zou bestaan uit hoge torens, ronde koepels met kleinere aanbouwen en schuine daken. Vele delen van muren en daken waren ingestort en door de overwoekering van struiken, mos en bomen was een groot deel niet goed te zien. Het gebouw lijkt uit natuursteen, cement of leem te zijn opgebouwd. De vele vensters zouden houten kozijnen en ramen hebben en de daken zijn volgens de wandelaars bedekt met leisteen en dakpannen. De vele beschadigde ornamenten wijzen er mede op dat dit gebouw in het verleden een heel belangrijke functie moet hebben gehad.